

TRAKŲ GIMNAZIJOS MOKINIŲ SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Trakų gimnazijos mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato socialinės-pilietinės veiklos tikslą, uždavinius, turinį, organizavimo, įgyvendinimo, apskaitos ir vertinimo tvarką.

2. Šis Aprašas taikomas Trakų gimnazijai ir Senųjų Trakų Andžejaus Stelmachovskio progimnazijos skyriui (toliau kartu – Gimnazija).

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-559 „Dėl 2025–2026 ir 2026–2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“, galiojančia šio įsakymo suvestine redakcija ir Bendrųjų ugdymo planų 9 priedo „Socialinės-pilietinės veiklos organizavimas“ nuostatomis, atnaujintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2026 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-497.

4. Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, ir yra mokymosi turinio dalis.

5. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie komunikavimo, kultūrinės, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninės, socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijų ugdymo, sudaro sąlygas praktiškai taikyti žinias ir gebėjimus bei reflektuoti įgytą patirtį.

6. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą atsižvelgiama į mokinių amžių, individualias galias, gebėjimus ir interesus, Gimnazijos bei vietos bendruomenės galimybes ir veiklos prasmingumą.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviai dalyvauti mokyklos ir bendruomenės gyvenime, ugdyti atsakomybę, pilietiškumą, bendradarbiavimo gebėjimus ir gebėjimą apmąstyti savo patirtį.

8. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

8.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

8.2. padėti suvokti asmeninę atsakomybę kuriant savo, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę;

8.3. skatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų, bendradarbiauti ir savanoriauti;

8.4. ugdyti gebėjimą apmąstyti savo patirtį, įsivertinti sprendimus, veiklos prasmingumą ir sukurtą vertę sau bei bendruomenei.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS IR PRINCIPAI

9. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama ir įgyvendinama vadovaujantis prasmingumo, asmeninio tobulėjimo, socialinio teisingumo ir dalyvavimo principais.

10. Veikla gali apimti pilietines, socialines, savanorystės, kultūrinės, sportinės, projektinės, ekologinės, pedagoginės pagalbos, pagalbos Gimnazijai ir kitas prasmingas iniciatyvas, atitinkančias socialinės-pilietinės veiklos tikslą. Gimnazija mokiniams pateikia rekomendacinio pobūdžio galimų socialinių-pilietinių veiklų sąrašą, dalijasi gerąja patirtimi ir padeda mokiniams pasirinkti jų amžių, galimybes ir interesus atitinkančias veiklas.

11. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimas diferencijuojamas pagal mokinių amžių:

11.1. 5 klasės mokiniai socialinę-pilietinę veiklą atlieka Gimnazijos aplinkoje grupėmis, dalyvaudami pačių mokinių inicijuotose arba Gimnazijos pasiūlytose veiklose, iniciatyvose ir projektuose;

11.2. 6–8 klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą atlieka Gimnazijos aplinkoje individualiai arba grupėmis, dalyvaudami pačių mokinių inicijuotose arba Gimnazijos pasiūlytose veiklose, iniciatyvose ir projektuose;

11.3. jaunesni nei 14 metų mokiniai individualią socialinę-pilietinę veiklą už Gimnazijos ribų gali atlikti lydimi tėvų (globėjų, rūpintojų);

11.4. 9–12 (I–IV gimnazijos) klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti individualiai Gimnazijoje ir (ar) už jos ribų, įgyvendindami savo iniciatyvas arba dalyvaudami įvairių organizacijų siūlomose veiklose ir projektuose.

12. Vien neformaliojo švietimo programos ar būrelio lankymas nėra įskaitomas kaip socialinė-pilietinė veikla. Mokinio dalyvavimas konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose ir kituose renginiuose įskaitomas šio Aprašo 13 punkte nustatyta tvarka.

13. Jei mokinys konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose ar kituose renginiuose dalyvauja kaip atlikėjas, žaidėjas, pranešėjas ar kitu aktyviu vaidmeniu ir pateikia dalyvavimą patvirtinantį dokumentą, už dalyvavimo faktą įskaitoma 1 socialinės-pilietinės veiklos valanda.

13.1. Renginio trukmė savaime nelemia įskaitomų socialinės-pilietinės veiklos valandų skaičiaus – už dalyvavimo faktą įskaitoma 1 valanda. Jei mokinys ne tik dalyvauja renginyje, bet ir atlieka atskiras socialinės-pilietinės veiklos užduotis, susijusias su renginio planavimu, organizavimu ar įgyvendinimu, faktiškai šioms užduotims skirtas laikas įskaitomas papildomai.

14. Mokomosios mokinių bendrovės veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla, kai jos vykdomos iniciatyvos yra naudingos Gimnazijai, bendruomenei, visuomenei ar aplinkai, o mokinys apmąsto savo atliktą veiklą ir jos naudą.

15. Mokiniui, dalyvaujančiam Krašto apsaugos savanorių pajėgų pratybose ir pateikusiam dalyvavimą patvirtinantį dokumentą, ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla.

IV SKYRIUS VEIKLOS TRUKMĖ, PLANAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

16. Minimalus privalomas socialinės-pilietinės veiklos laikas:

Klasės	Minimalus laikas
5–10 (I–II gimnazijos) klasės	ne mažiau kaip 20 valandų per mokslo metus
11–12 (III–IV gimnazijos) klasės	ne mažiau kaip 40 valandų per dvejus mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą metus

17. Į bendrą socialinės-pilietinės veiklos laiką įskaičiuojamas visas veiklos procesas: idėjų generavimas, ugdomieji pokalbiai ir konsultacijos, veiklos planavimas, pasirengimas, veiklos įgyvendinimas, įšivertinimas ir refleksija. Įskaitomas laikas turi atitikti realiai šioms veikloms skirtą laiką.

18. Mokinys, padedamas Gimnazijoje paskirto atsakingo asmens, apmąsto savo patirtį ir interesus, planuoja socialinę-pilietinę veiklą, pasirenka prasmingas veiklas, atlieka numatytas užduotis, kaupia veiklos įrodymus, įsivertina rezultatus ir reflektuoja įgytą patirtį.

19. Socialinė-pilietinė veikla yra laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla ir jos laikas neįskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį. Socialinė-pilietinė veikla gali būti atliekama ir Gimnazijoje organizuojamų renginių, iniciatyvų, projektų bei kitų veiklų metu, jeigu jos vyksta ne pamokų metu arba kitu mokiniui nuo pamokų laisvu laiku, taip pat mokinių rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogų metu.

20. Mokiniui atlikus suplanuotas socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir surinkus daugiau valandų, negu nustatytas minimalus privalomas valandų skaičius, mokinio prašymu viršijančios valandos gali būti įskaitytos į aukštesnėje klasėje privalomą socialinę-pilietinę veiklą.

21. Per vasaros atostogas papildomai atlikta socialinė-pilietinė veikla gali būti įskaitoma į aukštesnėje klasėje privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, jeigu mokinys iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos yra įvykdęs tai klasei nustatytą minimalų socialinės-pilietinės veiklos reikalavimą.

22. Atsižvelgiant į mokinio individualias galias ir gebėjimus, dėl socialinės-pilietinės veiklos atlikimo gali būti priimami individualūs sprendimai: parenkamos tinkamos veiklos ir jų teikėjai, siūloma veiklas atlikti Gimnazijoje, o dėl mokinio individualių galių gali būti sumažintas socialinei-pilietinei veiklai skirtų valandų skaičius arba mokinys nuo šios veiklos atleidžiamas.

V SKYRIUS

ATSAKOMYBĖS, APSKAITA IR VERTINIMAS

23. Gimnazijos direktorius skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą ir koordinavimą atsakingą asmenį ar asmenis ir sudaro sąlygas konsultacijoms, ugdomiesiems pokalbiams bei veikloms vykdyti.

24. Klasės vadovas:

24.1. mokslo metų pradžioje supažindina mokinius su socialinės-pilietinės veiklos prasme, reikalavimais, galimomis veiklos kryptimis, rekomenduojamomis veiklomis, apskaitos ir atsiskaitymo tvarka;

24.2. konsultuoja mokinius dėl veiklos pasirinkimo, planavimo ir įgyvendinimo, teikia grįžtamąjį ryšį;

24.3. stebi veiklos eigą, prireikus padeda mokiniui koreguoti planą ir rasti tinkamas veiklas;

24.4. tikrina mokinio pateiktus veiklos įrodymus ir fiksuoja įskaitytas valandas elektroniniame dienyne;

24.5. ugdymo proceso pabaigoje nurodo bendrą faktiškai mokinio surinktų socialinės-pilietinės veiklos valandų skaičių, net jeigu jis viršija nustatytą minimalų valandų skaičių;

24.6. padeda mokiniui apibendrinti ir reflektuoti socialinės-pilietinės veiklos metu įgytą patirtį. Refleksija atliekama kartu su klasės vadovu žodžiu ugdomojo pokalbio metu, raštu arba elektroniniame dienyne.

25. Mokinys:

25.1. dalyvauja konsultacijose ir ugdomuosiuose pokalbiuose, planuoja veiklą ir atsakingai ją įgyvendina;

25.2. kaupia veiklos atlikimą patvirtinančius įrodymus;

25.3. laikosi saugos, elgesio ir veiklos teikėjo nustatytų taisyklių;

25.4. reflektuoja veiklą ir įsivertina jos prasmingumą, įgytą patirtį bei kompetencijas;

25.5. atlikę veiklą už Gimnazijos ribų pateikia veiklos atlikimą patvirtinantį dokumentą ar kitą įrodymą, iš kurio būtų galima nustatyti veiklos teikėją, veiklos pobūdį, atlikimo datą ar laikotarpį, valandų skaičių ir atsakingo asmens patvirtinimą.

26. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama elektroniniame dienyne. Vertinimo rezultatas žymimas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių.

27. Mokiniui, negavusiam įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, sudaroma galimybė patikslinti veiklos tikslus, atlikti trūkstamas veiklas ir atsiskaityti Gimnazijos nustatyta tvarka.

28. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimas yra privaloma atitinkamos ugdymo programos dalis. Sprendimai dėl mokinio kėlimo į aukštesnę klasę, ugdymo programos baigimo ir mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų išdavimo priimami vadovaujantis tuo metu galiojančiais švietimo teisės aktais.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Informacija apie socialinę-pilietinę veiklą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiama klasės valandėlių, elektroninio dienyno ir kitais Gimnazijos naudojamais informavimo kanalais.

30. Šiuo Aprašu vadovaujama rengiant Gimnazijos ir klasių veiklos planus bei kitus su socialinės-pilietinės veiklos organizavimu susijusius dokumentus.

31. Aprašas peržiūrimas pasikeitus teisės aktams arba atsiradus poreikiui tikslinti Gimnazijos socialinės-pilietinės veiklos organizavimą.

Trakų gimnazijos mokinių
socialinės-pilietinės veiklos organizavimo
tvarkos aprašo
1 priedas

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS KRYPTYS IR PAVYZDŽIAI

Įskaitomas visas socialinės-pilietinės veiklos procesas: idėjos rengimas, planavimas, pasirengimas, įgyvendinimas, įsivertinimas ir refleksija. Konkretus įskaitomas laikas turi būti pagrįstas realiai veiklai skirtu laiku.

Kryptis	Veiklos pavyzdžiai
Pilietinė veikla	Pilietinių iniciatyvų ir akcijų organizavimas; veikla mokinių savivaldoje; dalyvavimas jaunimo organizacijų bendruomenei naudingose iniciatyvose; labdaros iniciatyvos; Gimnazijos atstovavimas visuomeninėje veikloje; mokyklos bendruomenei reikšmingos informacijos rengimas ir viešinimas.
Socialinė ir pedagoginės pagalbos veikla	Pagalba jaunesniems ar mokymosi sunkumų turintiems mokiniams; pagalba organizuojant klases ir Gimnazijos renginius; mokinių tarpusavio pagalbos iniciatyvos; apklausų ir tyrimų, naudingų bendruomenei, organizavimas.
Savanorystė	Savanoriška veikla nevyriausybinese organizacijose, socialinės globos, ikimokyklinio ugdymo, sveikatos priežiūros įstaigose, gyvūnų globos organizacijose ir kitose bendruomenei naudingose veiklose, atsižvelgiant į mokinio amžiui taikomus reikalavimus.
Kultūrinė veikla	Kultūrinių renginių organizavimas ir savanorystė juose; parodų, koncertų, minėjimų ir kūrybinių iniciatyvų rengimas; Gimnazijos kultūrinio gyvenimo puoselėjimas. Aktyvus dalyvavimas renginyje kaip atlikėjui ar pranešėjui įskaitomas Apraše nustatyta tvarka.
Sportinė ir sveikatingumo veikla	Sporto renginių ir varžybų organizavimas, teisėjavimas, savanorystė renginiuose; sveikos gyvensenos iniciatyvos; pagalba organizuojant aktyvias bendruomenės veiklas. Aktyvus dalyvavimas varžybose kaip žaidėjui įskaitomas Apraše nustatyta tvarka.
Projektinė veikla	Dalyvavimas bendruomenei prasminguose kultūriniuose, socialiniuose, prevenciniuose, pilietiniuose, ekologiniuose, profesinio orientavimo ir kituose projektuose; projektų idėjų kūrimas ir įgyvendinimas; mokomosios mokinių bendrovės iniciatyvos, kuriančios socialinę, pilietinę, aplinkosauginę ar bendruomeninę vertę
Ekologinė veikla	Aplinkos puoselėjimo, tvarumo ir ekologinės iniciatyvos; dalyvavimas aplinkosaugos projektuose ir akcijose; viešųjų erdvių tvarkymo iniciatyvos, kai jos organizuojamos kaip prasminga bendruomeninė veikla.
Pagalba Gimnazijai ir kita bendruomeninė veikla	Pagalba ruošiant renginius, parodas, dekoracijas ir informacinę medžiagą; savanorystė bibliotekoje ar Gimnazijos renginiuose; mokinių, tėvų, mokytojų ar kitų darbuotojų inicijuota veikla, atitinkanti socialinės-pilietinės veiklos tikslą.